Sogn regionråd des. 2006

Sats på skulen – snu Sogn
Utviklingsprogram 2006-20012

9.2 Kommunen som skuleeigar – sjå skuleutvikling i samanheng med samfunnsutviklinga

Mål:	Kommunane skal sjå skuleutvikling i samanheng med samfunnsutviklinga og bruke skulen som eit verkemiddel for å styrke næringslivet og utnytte komparative fortrinn.
Strategi:	Kommunane definerer sine mål og forventningar i høve til skulen som bidragsytar. Plan for tiltak i høve til dette.

9.2.1 Kommunane som medvitne skuleeigarar

For å kunne fylgje opp kommunane sitt ansvar og i tillegg kunne bruke skulen som eit verkemiddel for å nå kommunen sine mål, er det naudsynt med ein prosess i høve til kva det er å vere ein god skuleeigar. Dette er naudsynt også for å få eit godt samarbeid med dei tilsette i skulane og å kunne dra i lag i same retning. Målgruppa her er både politisk nivå og administrativ leiing i kommunane.

KS har gjort ei vurdering av kva som krevst for å fylle denne skuleeigarrolla, jfr vedlegg 1.

Det bør på regionnivå vurderast tiltak som bidreg til at den einskilde kommunen kan utvikle seg i skuleeigarrolla. Her kan ein m.a. trekke vekslar på KS Utdanning/KS Konsulent og fylkesmannen.

9.2.2 Utdanningstilbod lokalt som betre samsvarer med kompetansebehovet i regionen

For å tilrettelegge for eksisterande næringsliv i regionen og bidra til nyetableringar, er det viktig at det finst tilgang på arbeidskraft med rett kompetanse. Ved å syte for at det aktuelle utdanningstilbodet finst lokalt, legg ein til rette for dette, og det kan dessutan bidra til at ungdom frå regionen i større grad utdanner seg og finn arbeid her framfor å flytte.

Gjennom eit samarbeid med fylkeskommunen, høgskulen og næringslivet vil ein kunne oppnå ei ynskt endring på dette området. Dette temaet omfattar og læreplassar. Det vert tilrådd at det så snart som råd vert sett ned ei arbeidsgruppe med representasjon frå desse instansane og frå kommunane med sikte på tilpasningar og tiltak frå skuleåret 2007/2008.

9.2.3 Forbetre rådgjevarfunksjonen og informasjonsarbeidet

Fylkeskommunen gjennomfører årlege samlingar for rådgjevarane for å dyktiggjere desse i høve til bistand og informasjon til elevane. Rådgjevarfunksjonen er svært vesentleg i høve til å sette elevane betre i stand til å vurdere kva val dei vil gjere. Rådgjevarar med god innsikt i utdanningstilbod og næringsliv i regionen vil dessutan kunne synleggjere ein utdannings- og karriereveg for elevane som gjer at dei etter kvart tek seg arbeid her.

Aktuelle tiltak i høve til dei som skal gje råd om utdanning/yrkesval:

- Eigne samlingar og kompetanseheving for rådgjevarane generelt i regionen
- Opplegg for systematiske bedriftsbesøk
- Systematisk møteplass med næringslivet - NHO som arena?

Aktuelle tiltak i høve til elevane:

- Utdanningsmesser
- Direktekunnskap om bedrifter og næringsliv - besøk
- Indirekte kunnskap gjennom rådgjevarsystemet
- Elev- og ungdomsbedrifter
- Generell kunnskap om næringslivet sine tilbod og kompetansekrav gjennom NHO?
- Vurdere elevprosjekt i høve til yrkesinformasjon

9.2.4 Programfag til val

Det nye faget "programfag til val" er meint å skulle gje "smakebitar" frå vidaregåande opplæring som ein del av opplæringa på ungdomstrinnet i grunnskulen. Føremålet med dette er å gje elevane betre føresetnader for å vite kva utdanningsretning dei skal velje og såleis redusere omfanget av feilval, omval og avbrot i utdanninga. Det skal lagast lokale læreplanar i faget, og det er her store fridomsgrader for den einskilde kommune og skule. Samstundes er det i dei ulike kommunane nokså ulike føresetnader for å kunne gjere dette til eit kvalitativt godt tilbod. Dette vil avhenge av m.a. økonomi, avstandar til vidaregåande skular og kva slags samarbeidsopplegg ein kan få til med fylkeskommunen/vidaregåande skular.

Ved å samarbeide i ein region kan ein truleg oppnå eit betre tilbod ved den einskilde skulen, samstundes som eit medvite arbeid kan vere med på å legge til rette for at fleire elevar vel å gå på vidaregåande skule lokalt og sikte seg inn på eit arbeid i regionen.

9.2.5 Entreprenørskap

Det er viktig med ei *systematisk* tilnærming for å få til ei forbetring som betyr noko i høve til entreprenørskap i skulen. Det foregår ein del bra arbeid i høve til entreprenørskap i dag, men dette er likevel for varierande og for mykje prega av individuelle og litt tilfeldige initiativ.

Opplæring og forankring av ansvar hos lærarane
Det bør lagast ein langsiktig plan for gjennomføring av utdanningsopplegg i regionen, i samarbeid med andre aktørar, og der ein vurderer om ein kan få midlar frå m.a. Utdanningsdirektoratet, jfr pkt 8 ovanfor.

Langsiktig strategi og satsing i kvar kommune
Det bør stimulerast til at kvar kommune etablerer ein langsiktig strategi for satsing på entreprenørskap og etablerer arbeidsgrupper der næringslivet, skuleeigar og lærarar deltek.

Formidling av "beste praksis", samarbeid om å finne fram til eigna metodar
Entreprenørskap er ikkje eit eige fag i skulen. Skulane og lærarane vert såleis heller ikkje målte ut frå karakterar o.l. på om skulen gjer det bra i høve til entreprenørskap.

Korleis ein likevel kan finne plass for entreprenørskap og organisere skulen slik at elevane får informasjon og kompetanse i høve til å kunne starte eiga verksemd, vil difor bero på kreativitet og lokale tiltak. Det er viktig å trekke vekslar på andre sine erfaringar og idéar i høve til dette. Etablering av ein systematikk med nettverksgrupper i regionen kan vere eit aktuelt tiltak for å få til dette.

9.2.6 System for dialog med næringslivet

Det er næringslivet som best kan definere behovet for arbeidskraft/kompetanse, og næringslivet vil dessutan vere ein vesentleg bidragsytar i høve til entreprenørskap. Partnarskapsavtalar med utvalde bedrifter målretta mot ulike klassetrinn, fagområde m.m. kan vere føremålstenleg både i høve til informasjon om yrkesvegar i regionen og kunnskap om det å starte/drive ei næringsverksemd.

Ein ser det såleis som viktig å få etablert eit system for løpande dialog med næringslivet.

9.2.7 Vidare arbeid med å konkretisere tiltak

Innanfor tidsramma har ein ikkje hatt høve til å konkretisere tiltaka ytterlegare. Ein ser det som naudsynt å etablere ei eiga arbeidsgruppe for å utarbeide slike framlegg, og vil tilrå at representantar frå høgskulen, NHO, Kunnskapsparken i Sogndal, fylkeskommunen og ressurspersonar frå to kommunar deltek i ei slik gruppe.

9.2.8 Drift

For å kunne etablere og fylgje opp systematiske tiltak på dette området vil det vere behov for å opprette ei prosjektgruppe for dette delprogrammet med om lag same representasjonen som nemnt i pkt 9.2.7. Prosjektleiaren for programmet "Sats på skulen - snu Sogn" må dessutan nytte ein vesentleg del av si tid til å styre og koordinere arbeidet med delprogram 2.